
ZAKON O JAVNOM TUŽILAŠTVU

УДРУЖЕЊЕ ЈАВНИХ ТУЖИОЦА
И ЗАМЕНИКА ЈАВНИХ ТУЖИОЦА СРБИЈЕ

ZAKON O JAVNOM
TUŽILAŠTVU

ZAKON O JAVNOM TUŽILAŠTVU

ŠTA JE PROMENIO USTAV?

- Izbor svih nosilaca javnotužilačke funkcije, osim Vrhovnog javnog tužioca, više nije u nadležnosti Vlade i Narodne skupštine
- Drugačija definicija pojma i položaja javnog tužilaštva – sada je jedinstven i samostalan državni organ, koji pored gonjenja učinilaca krivičnih i drugih kažnjivih dela vrši druge nadležnosti kojima se štiti javni interes određen zakonom
- Tužilaštvo svoje nadležnosti sada vrši i na osnovu opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava
- Zabrana uticaja na tužilaštvo je postala ustavno pravna kategorija. U sadašnjem rešenju to pitanje je bilo uređeno zakonom. Niko izvan javnog tužilaštva ne može uticati na javno tužilaštvo i nosioce javnotužilačke funkcije u postupanju i odlučivanju u pojedinom predmetu
- Ukinut je monokratski sistem - funkciju javnog tužilaštva više ne vrši jedan čovek – Republički javni tužilac, već tri kategorije tužilaca: Vrhovni javni tužilac, glavni javni tužioci i javni tužioci.
- Funkciju Vrhovnog javnog tužioca jedna osoba može da vrši samo u jednom mandatu. Predsednik Visokog saveta tužilaca više nije Republički javni tužilac, već izborni član Saveta iz reda javnih tužilaca.

- Sva statusna pitanja će biti u nadležnosti Visokog saveta tužilaštva, za razliku od sadašnjeg rešenja po kome Republički javni tužilac ima ova ovlašćenja
- Ukinut je probni trogodišnji mandat
- Osnažena je samostalnost javnih tužilaca (dosadašnjih zamenika javnih tužilaca) u odnosu na Vrhovnog glavnog javnog tužioca i glavne javne tužioce.
- Proširen je imunitet nosilaca javnotužilačke funkcije. Nosioци funkcije u javnom tužilaštvu ne mogu da budu pozvani na odgovornost zbog odluke donete u konkretnom predmetu, ali se imunitetska zaštita, prema novoj ustavnoj koncepciji, prostire i na sve druge aktivnosti preduzete u vezi sa vršenjem funkcije. Konkretno tužilac ne može biti pozvan na odgovornost za dato mišljenje u vezi sa vršenjem funkcije
- Procesni imunitet tužilaca je takođe izmešten iz nadležnosti Narodne skupštine i o njemu odlučuje Visoki savet tužilaca. Po sistemu "ogledala" imunitetski status se izjednačava sa položajem sudija

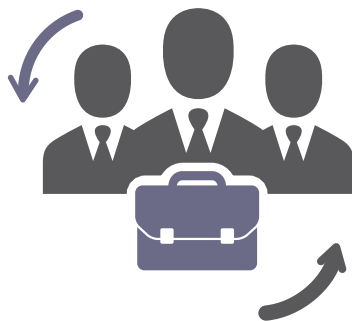

ŠTA PREDVIĐA RADNA VERZIJA ZAKONA O JAVNOM TUŽILAŠTVU?

SAMOSTALNOST JAVNIH TUŽILACA JE OSNAŽENA

- U cilju jačanja samostalnosti nosilaca funkcije javnog tužioca, uz dužnost da odbiju neprimeren uticaj, dodata je i obaveza tužilaca da Savetu prijave takav postupak.
- Nosilac javnotužilačke funkcije može da podnese zahtev za zaštitu od neprimerenog uticaja Visokom savetu tužilaštva.
- Kolegijum javnog tužilaštva dobija značajniju ulogu, ovo telo postaje nadležno i za:
  - davanje mišljenja Visokom savetu tužilaštva o kandidatu za glavnog javnog tužioca i javnog tužioca u svom ili neposredno nižem javnom tužilaštvu;
  - davanje mišljenja o predlogu izveštaja o radu javnog tužilaštva za prethodnu godinu;
  - davanje mišljenja o predlogu plana i programa rada javnog tužilaštva za narednu godinu;
  - razmatranje izveštaja o izvršenom nadzoru nad radom javnog tužilaštva;
  - razmatranje pitanja od značaja za stručno usavršavanje i organizaciju javnog tužilaštva;
  - vrši i druge poslove u skladu sa aktom o upravi u javnom tužilaštvu

POJAM HIJERARHIJE JE PRVI PUT PRECIZNO DEFINISAN

Hijerarhija podrazumeva:

- **pravo Vrhovnog javnog tužioca da izda** opšte obavezno uputstvo za postupanje svakog glavnog javnog tužioca radi postizanja zakonitosti, delotvornosti i jednoobraznosti u postupanju. **Novina** je da će se opšte obavezno uputstvo objavljivati na sajtu Vrhovnog javnog tužilaštva, ukoliko
- **materija izdavanja obaveznih uputstava po sadašnjem rešenju nije bila uređena Ustavom**
- **pravo neposredno višeg glavnog tužioca da nižem glavnom javnom tužiocu izda** obavezno uputstvo za postupanje u pojedinom predmetu ako postoji sumnja u efikasnost ili zakonitost njegovog postupanja, odnosno postupanja neposredno nižeg javnog tužioca. Vrhovni javni tužilac može takvo uputstvo izdati svakom glavnom javnom tužiocu.
- **pravo** glavnog javnog tužioca da javnom tužiocu izda obavezno uputstvo za rad i postupanje, ako postoji sumnja u efikasnost ili zakonitost njegovog postupanja
- **pravo** nižeg glavnog javnog tužioca i javnog tužioca, koji smatra da je obavezno uputstvo **nezakonito ili neosnovano**, da izjavi prigovor sa obrazloženjem Visokom savetu tužilaštva. Ukoliko je uputstvo izdato od glavnog javnog tužioca neposredno višeg javnog tužioca, protiv tog uputstva su dozvoljena dva prigovora, prigovor nižeg glavnoj javnog tužioca i javnog tužioca koji je primio uputstvo. U sadašnjem rešenju prigovor je mogao da se izjavi ukoliko su se kumulativno ispunjavali uslovi za njegovo izjavljivanje a to je da je obavezno uputstvo **nezakonito i neosnovano**
- **Javni tužilac kome je uputstvo izdato i koji je izjavio prigovor protiv obaveznog uputstva, dužan je da preduzima samo one radnje koje ne trpe odlaganje. Prema važećem zakonu dužan je da preduzima sve radnje** do odluke po prigovoru.
- **O prigovoru na uputstvo odlučuje Visoki savet tužilaca.** U odlučivanju po prigovoru protiv obaveznog uputstva za rad i postupanje u konkretnom predmetu učestvuje pet izbornih članova Visokog saveta tužilaštva iz reda javnih tužilaca koje biraju nosioci javnotužilačke funkcije (**ne učestvuje ministar pravde, ni vrhovni tužilac**)

- **Devolucija - uvedeno pravo na prigovor Visokom savetu tužilaštva.**
- **Supstitucija - uvedeno pravo na prigovor Visokom savetu tužilaštva.**

POVUČENA JE JASNA LINIJA RAZGRANIČENJA IZMEĐU RUKOVOĐENJA UPRAVOM U JAVNOM TUŽILAŠTVU OD HIJERAHIJSKIH OVLAŠĆENJA GLAVNOG JAVNOG TUŽIOCA

- Osim što su kao i do sada Vrhovni javni tužilac i glavni javni tužilac u rukovođenju upravom u javnom tužilaštvu odgovorni su za pravilan i blagovremen rad javnog tužilaštva u skladu sa zakonom i aktom o upravi u javnim tužilaštvima, starešine u javnom tužilaštvu će ubuduće biti dužne da obezbede samostalnost i nepristrasnu raspodelu predmeta javnim tužiocima. Nepristrasnu dodelu predmeta bi trebalo razumeti kao **“pravo na prirodno tužioca”**.
- U rukovođenju poslovima uprave u javnom tužilaštvu, Vrhovni javni tužilac i glavni javni tužilac donose plan i program rada javnog tužilaštva koji sadrži odluku o godišnjem rasporedu poslova u javnom tužilaštvu.
- Javni tužilac **može izjaviti prigovor na odluku o godišnjem rasporedu** Visokom savetu tužilaštva, u roku od tri dana od dana saopštavanja rasporeda na kolegijumu javnog tužilaštva. Prigovor se podnosi Visokom savetu tužilaštva. Smisao ove norme je da onemogući šikanozno vršenje javnotužilačke uprave učestalim i bezrazložnim preraspoređivanjem javnih tužilaca sa jednih na druge druge poslove
- Uspostavljeno razgraničenje nadzora nad **Aktom o upravi u javnom tužilaštvu između Ministarstva pravde i Visokog saveta tužilaštva. Po sadašnjem rešenju nadzor isključivo vrši Ministarstvo pravde**

TRAJANJE FUNKCIJE GLAVNOG JAVNOG TUŽIOCA - ISKLJUČENA JE MOGUĆNOST UZASTOPNIH ŠEFOVSKIH MANDATA

- **Glavni javni tužilac** se bira iz reda glavnih javnih tužilaca ili javnih tužilaca, odnosno među licima koja ispunjavaju propisane uslove za izbor, na period od šest godina i ne može biti ponovo biran za glavnog javnog tužioca u istom javnom tužilaštvu. Na ovaj način se sprečava nastanak profesionalnih šefova tužilaštva.

PREMEŠTAJ I UPUĆIVANJE

- **Premeštaj i upućivanje su**, na osnovu ustavnih rešenja, **izuzeti iz nadležnosti Republičkog javnog tužioca i povereni u delokrug Visokog saveta tužilaštava.**
- Prilikom premeštaja usled ukidanja javnog tužilaštva, Visoki savet tužilaštva može da premesti glavnog javnog tužioca i javnog tužioca u javna tužilaštva koja preuzimaju nadležnost ukinutog javnog tužilaštva. Takva vrsta zaštitne klauzule nije postojala da po "starom" Zakonu. Povrh toga, uvedena je mogućnost podnošenja žalbe Ustavnom sudu protiv odluke Saveta o premeštaju u slučaju ukidanja javnog tužilaštva.
- Javni tužilac može biti trajno premešten u drugo javno tužilaštvo istog stepena, **uz svoju pismenu saglasnost**, na osnovu odluke Visokog saveta tužilaštva.
- Javni tužilac može biti trajno premešten u drugo javno tužilaštvo istog stepena bez svoje saglasnosti ako u javnom tužilaštvu bude smanjen broj javnih tužilaca, na osnovu odluke Visokog saveta tužilaštva. Uvedena je ustavno-sudska zaštita protiv ove odluke pravom da se podnese žalba Ustavnom sudu.
- **Ukinuto je upućivanje bez saglasnosti javnog tužioca.**
- Javni tužilac može, uz svoju pismenu saglasnost, biti privremeno upućen u drugo javno tužilaštvo istog ili neposredno nižeg stepena najduže na

jednu godinu, bez mogućnosti ponovnog upućivanja u isto javno tužilaštvo. Izuzetno, javni tužilac višeg ili apelacionog javnog tužilaštva može, uz svoju pismenu saglasnost, ako ispunjava zakonom propisane uslove za izbor u javno tužilaštvo u koje se privremeno upućuje, biti privremeno upućen u javno tužilaštvo posebne nadležnosti najduže na jednu godinu, bez mogućnosti ponovnog upućivanja u isto javno tužilaštvo.

- Kako po Ustavu isti organ (VST) upućuje i bira javne tužioce, nema razloga da upućivanje bude česta praksa. Naprotiv, izbor treba da bude pravilo, a upućivanje redak izuzetak. Zbog navedenog, sužene su mogućnosti upućivanja, a i skraćen je rok za upućivanje.
- Rešenje o privremenom upućivanju donosi Visoki savet tužilaštva.

VREDNOVANJE

- Vrednovanje rada glavnog javnog tužioca i javnog tužioca vrši komisija koju imenuje Visoki savet tužilaštva.
- Komisija je sastavljena od tri člana, u kojoj javni tužioci višeg stepena vrednuju rad glavnog javnog tužioca i javnog tužioca nižeg stepena.

DISCIPLINSKI PREKRŠAJI

- Precizirani su pojedini prekršaji iz važećeg zakona tako što je unet pridev neopravdano ispred naziva prekršaja. Drugim rečima, kod velikog broja disciplinskih prekršaja sužena je zona kažnjivosti.
- Uvedeni su prekršaji **za glavne javne tužioce** koji do sada nisu postojali.
- Uneti su novi prekršaji:
  - koristi hijerarhijska ovlašćenja na način suprotan zakonu (ovaj prekršaj može da učini samo glavni javni tužilac ili Vrhovni javni tužilac);
  - neopravdano menja godišnji raspored poslova (ovaj prekršaj može da učini samo glavni javni tužilac ili Vrhovni javni tužilac);

- neovlašćeno saopštava medijima informacije o tekućim ili planiranim dokaznim radnjama i istragama;
  - nepostupa po odluci Visokog saveta tužilaštva o upućivanju na obavezan zdravstveni pregled;
  - neopravdano nepostupa po merama donetim u postupku nadzora.
- Nosilac javnotužilačke funkcije može biti razrešen ako je učinio težak disciplinski prekršaj koji, prema oceni Visokog saveta tužilaštva, ozbiljno šteti ugledu javnog tužilaštva ili poverenju javnosti u javno tužilaštvo.
  - Težak disciplinski prekršaj postoji ako je usled disciplinskog prekršaja došlo do ozbiljnog poremećaja u vršenju javnotužilačke funkcije ili obavljanja radnih zadataka u javnom tužilaštvu, a naročito zastarevanja krivičnog gonjenja, kao i u slučaju ponovljenog disciplinskog prekršaja. To znači da težak disciplinski prekršaj nije automatski osnov za razrešenje, kao prema važećem zakonu, već samo težak disciplinski prekršaj usled koga je došlo do ozbiljnog poremećaja u vršenju javnotužilačke funkcije ili obavljanja radnih zadataka u javnom tužilaštvu

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE:

- Zamenik javnog tužioca nastavlja, od dana konstituisanja Visokog saveta tužilaštva, da vrši funkciju kao javni tužilac u javnom tužilaštvu u kojem je izabran.
- Rešenje o upućivanju zamenika javnog tužioca doneto pre dana konstituisanja Visokog saveta tužilaštva važi do isteka vremena upućivanja.

